

ПРЕС КЛИПИНГ

18. август 2014.

НАСЛОВИ

Bez penzionera puca kućni budžet;(стр.2)

Пенали за превремени одлазак у пензију;(стр.4)

Предузетнице у успешној борби против кризе;(стр.6)

Предузетнице у успешној борби против кризе;(стр.6)

Обрачунски листић постаје меница;(стр.8)

Bez penzionera puca kućni budžet

M. Spasenov - Z. Radović

Najstariji žitelji su proteklih godina pokazali da su majstori u „preživljavanju“, a danas pomažu i deci i unucima. Od malih penzija slabo kome može da pretekne, zaduživanje je jedino rešenje

SVE oči u Srbiji uprte su u penzionere. Država računa na njih, jer su najredovnije platiše svih računa. Iako davno više nisu deca, na njih se oslanjaju i potomci, jer nemaju posao ili ne dobijaju redovno plate. Odnedavno su i banke svoj fokus stavile na njih, a na najstarije su krenuli „najjačim oružjem“ - ljubavlju prema unucima. Ko će, detetu, kupiti novu sobu, pribor za školu, omiljene igračke, ako neće baba i deda.

Pošto od male penzije slabo kome može da pretekne, zaduživanje je jedino rešenje. Banke, u potrazi za klijentima više ne pitaju ni za godine, ni za visinu mesečnih primanja.

Prosečna penzija, od 24.315 dinara nije dovoljna za račune, lekove i hranu, a kamoli za izlete i „džeparac“ unucima. Zato sve više seniora pokušava da pozajmicama popuni rupe u kućnim budžetima.

- U želji da pomogne našim starijim sugrađanima, od kojih sve češće zavisi i egzistencija njihove dece, Sosijete ženeral banka postavila je pred sebe cilj da, kao što je do sada uspela da izgradi imidž sigurne banke za štednju, dobre banke za stambene i druge kredite, postane prepoznata i kao banka koja je dobra za penzionere - kažu u ovoj banci. - Evergrin klub je jedinstvena ponuda takve vrste na domaćem tržištu, koji daje mogućnost plaćanja robe i usluga kod partnera sa kojima je banka sklopila ugovor, uz popuste od pet do čak 100 odsto u više od 350 prodajnih mesta širom Srbije. Potrudili smo se da se među njima nađu maloprodaje gde penzioneri najčešće kupuju: apoteke, optike, privatni domovi zdravlja, banje, prodavnice mešovite robe, čak i lanci poznatih brendova za decu, jer su se penzioneri izjasnili da su im kupovine za unučiće na petom mestu po prioritetima.

Pesmu „jednog dana rešio moj deda“ koja prati reklamu za kredite za najstarije banke Inteza, pevaju dedama i bakama unuci u nadi da će ima „kupiti sve što im treba“.

SAVETI NBS* Pažljivo razmotrite i uskladite svoje želje, potrebe i mogućnosti pre nego što postanete korisnici kredita

* Sagledajte ponude više banaka

* Sa službenikom u ekspozituri razjasnite sve nejasnoće

* Upoznajte se s prednostima i rizicima konkretnog proizvoda kako biste mogli doneti adekvatnu odluku

- Banka Inteza je još 2011. prva na domaćem tržištu razvila specijalizovane proizvode namenjene seniorima kako ovaj važan segment stanovništva ne bi bio uskraćen za neke od najosnovnijih bankarskih usluga - naglašavaju u ovoj banci. - Senior keš gotovinski kredit odobrava se u iznosu od

50.000 do 500.000 dinara, bez učešća i žiranata uz fiksnu ratu u dinarima, a na period od 12 do 60 meseci. Kao dodatnu pogodnost, tokom celog perioda otplate kredita, klijenti imaju životno osiguranje koje je uključeno u cenu kredita. Interesovanje za Senior keš kredite u Banca Inteza je veliko o čemu svedoči i podatak da je u prvih osam meseci tekuće godine plasirano više od 30 odsto kredita u odnosu na isti period prošle godine.

Đuro Perić, predsednik Saveza penzionera Srbije, napominje da najstariji sugrađani ne uzimaju kredite da bi otišli na putovanja ili izlete, već uglavnom za preživljavanje.

- Sad počinje sezona spremanja zimnice i mnogi će se zadužiti da bi pripremili zalihe hrane, ali i ogreva za zimu - kaže Perić. - Ima i onih koji bukvalno izdržavaju decu i unuke, ali i sve veći je broj onih koji moraju da pomažu potomcima, jer su plate sve manje i teško je sastaviti kraj s krajem. Većina banaka postavlja starosnu granicu od 75 godina, kao uslov za dobijanje kredita, ali su i oni počeli da popuštaju, jer je i kod njih kriza, pa im je svaki klijent važan, a naročito onaj koji redovno izmiruje obaveze i dobija primanja, 10. i 25. u mesecu, kao što je slučaj sa penzionerima. BROJKE 1,7 miliona penzionera ima u Srbiji 513 milijardi dinara se godišnje izdvaja iz budžeta za penzije

24.315 dinara je prosečna penzija u našoj zemlji 750.000 penzionera prima do 25.000 dinara 10.288 dinara mesečno dobijaju poljoprivredni penzioneri

Najstari žitelji su proteklih godina pokazali da su majstori u „preživljavanju“. Pomažu deci, unucima, a redovno plaćaju sve svoje obaveze. Kako uspevaju da sa prosečnom penzijom od 24.000 dinara podmire sve svoje račune, nije jasno ni stručnjacima. A 750.000 penzionera živi i pomaže sa ovim prosekom.

- Tokom 30 godina radnog staža nisam imala toliko kredita koliko imam sada u penziji - priča Mirjana B., penzioner iz Niša. - Čekovima sam se zadužila u narednih godinu dana, kupujući hranu i sredstva za higijenu. Nije to samo za mene i dedu, već i za porodicu moje ćerke. Uzeli smo i keš kredite da otplatimo neke dugove koje smo imali i da pomognemo deci da se skrpe za more. Nekada smo mogli da idemo na more čim suprug i ja uzmemo platu. Sada je drugačije i mnogo teško se živi.

Nisu penzije, međutim, svima iste. I tu ima ogromnih razlika. Najveći mesečni penzionerski ček je gotovo deset puta „teži“ od najtanjeg. Najniža primanja iznose 13.000 dinara, a s druge strane su „srećnici“ sa primanjima od 120.000 dinara. Tolikoj koverti u Srbiji mesečno se obraduje 59 građana. Njihove isplate su 12 puta veće i od keša koju prosečno podižu poljoprivredni penzioneri, jer primaju oko 10.000 dinara.

- Svojom penzijom mogu da platim samo režije - priča Živka S. iz Beograda. - Komunalije za stan od 60 kvadrata su 10.000, a struja još 2.000 dinara. Ostane i za fiksni telefon. Dobro je i tako dok smo ja i suprug zajedno. Mojoj komšinici je umro muž i ona sa penzijom od 20.000 dinara često gladije. Plati račune, pa ostane nekoliko hiljadarki za hranu. Strašno je kada u starosti nemate ni za jelo.

DUPLIRAN BROJ UGROŽENIH Predsednik Saveza penzionera Srbije Đuro Perić, napominje da je do sada oko 500.000 penzionera, sa najnižim primanjima, bilo na ivici siromaštva i dobijali su pomoć države. - Ako se i na njih primeni smanjenje penzija, tvrdi naš sagovornik, broj ugroženih će se duplirati - objašnjava Perić. - Na drugoj strani, istina je da ima penzionera koji dobijaju više od

50.000 dinara, ali je takvih svega 80.000. Zato ne pije vodu ideja da se samo onima koji primaju najviše smanje primanja, jer se time opet ne postiže neophodna ušteda.

Prosečna penzija za mnoge je samo san. Mnogobrojni penzioneri od svojih mesečnih primanja ne mogu da plate ni svoje lekove. Nekima ček ne dostigne ni hiljadu dinara. To su najčešće oni koji imaju malo godina radnog staža, ali i oni koje poslodavci nisu prijavljivali.

MOŽE I POSLE 75 GODINA

S obzirom na povećane rizike, starosnu dob i niža primanja, banke su ograničile rok otplate kredita za penzionere do navršenih 75 godina starosti korisnika. Međutim, neke finansijske institucije dozvoljavaju penzionerima da koriste kredite i nakon 75. rođendana.

- U tim slučajevima kao sredstvo obezbeđenja banka zahteva upis hipoteke na nepokretnost do kraja otplate kredita, što predstavlja veću obavezu za korisnika i rizik ako neuredno izmiruje obaveze preuzete zaključenjem ugovora o kreditu - objašnjavaju u Narodnoj banci Srbije. - Krediti koji, između ostalog, imaju hipoteku na nepokretnosti kao sredstvo obezbeđenja za banku predstavljaju manji rizik, jer svoja potraživanja može da namiri prodajom te nekretnine, u slučaju da korisnik ili njegovi naslednici nemaju novca da otplaćuju dospеле rate kredita.

Efektivna kamatna stopa na dinarske kredite namenjene penzionerima razlikuje se od banke do banke i kreće se u rasponu od 20 od 30 odsto godišnje. Rok otplate kredita razlikuje se u zavisnosti od iznosa, starosne dobi korisnika i drugih ugovorenih uslova između korisnika i banke i može biti od tri do 96 meseci.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Penali-za-prevremeni-odlazak-u-penziju.sr.html>

„ПОЛИТИКА” ОДГОВОРА НА ПИТАЊА О НОВОМ ЗАКОНУ О ПЕНЗИЈАМА

Пенали за превремени одлазак у пензију

Законодавац поштрио услове за пензионисање да би смањио број корисника и смањио велика издвајања из буџета за исплату пензија

Нови Закон о пензијском и инвалидском осигурању који ступа на снагу 1. јануара наредне године покварио је рачуницу многим будућим пензионерима који су рачунали да ће чим испуне један од услова за пензију - године стажа, или старости, моћи да се пензионишу и коначно уживају у ономе што су годинама кроз доприносе за пензијско и инвалидско осигурање уплаћивали за старост.

Законодавац не само да је, дакле, поштрио услове пензионисања и за жене и за мушкарце увођењем казни, односно пенала за превремени одлазак у пензију, како би смањио број пензионера и оптерећење на буџет из ког се безмало 47 одсто средства издваја за исплату пензија, већ је поштрио и услове за одлазак жена у пензију.

Тако ће сваки будући пензионер који напуни 40 година стажа, а има 60 година старости, докле год буде примао пензију, морати да буде кажњен с 0,34 одсто од месечне пензије.

Како би читаоцима појаснили неке од нејасноћа које доноси нови закон, „Политика” ће у наредним данима покушати да уз помоћ ПИО фонда одговори на нека од питања која су стигла нашој редакцији.

Одговоре није било лако добити, јер је закон тек усвојен па и они који треба да га примењују још га тумаче и читају, а ПИО фонд коме се увек обраћамо у оваквим ситуацијама, додатно је затрпан питањима грађана који директно долазе на шалтере филијала.

Питање - Уколико је умањење за превремено пензионисање 0,34 одсто за сваки месец, у овом случају због недовољних година живота, колико је умањење за непуни радни стаж?

Одговор - Члан 70 а Закона о изменама и допунама Закона о ПИО прописује трајно умањује за 0,34 процента за сваки месец пре навршених 65 година живота, а максимално 20,4 одсто. Умањење висине пензије за недостајуће године стажа осигурања до прописане границе није предвиђено овим изменама.

Трајно смањење висине пензије уводи сезато што у просеку онај ко оде у превремену пензију дуже прима пензију у односу на оног ко оде у старосну пензију након што је испунио оба услова за пензију.

Новим законом, први пут се уводе казнени пенали за пензионере који реше да се пензионишу само с једним испуњеним условом, било да је реч о годинама стажа, или старости.

Питање - Ако је неко готово 30 година на руководећим местима у једном истом јавном предузећу, а сваки пут када га смене са тог положаја поставе на друго руководеће место и оставе несмањену плату, да ли ће новим законом бити умањена његова права и бити смањена основица за пензију?

Одговор - Доприноси за пензију износе 26 одсто (у овом моменту) од обрачунате и исплаћене зараде запосленог. Приликом обрачуна пензије у обзир се узимају све године стажа и зараде које је осигураник остварио током читавог радног века, а за које су плаћени доприноси за ПИО.

При обрачуну пензије Фонд ПИО се стриктно придржава оних износа зараде које су евидентирани на основу одговарајућих пријава и не може их произвољно мењати. Како ће бити обрачуната зарада осигураника у примеру који наводите није питање за Фонд ПИО, јер начин обрачуна и висина нечије зараде није регулисана законом који Фонд примењује.

Питање - Ако је неко радио 35 година, до када мора да ради да би испунио услов за пензију, а при том наредне године пуни 54 године живота?

Одговор - Услов за старосну пензију за оба пола је 65 година живота и минимално 15 година стажа осигурања, с тим што се за жене граница за године живота помера сукцесивно до 2032. године.

Значи, ако је у поменутом случају реч о осигураннику мушкарцу, услов за стицање права на старосну пензију (без умањења) биће дан када наврши 65 година живота, односно 45 година стажа осигурања независно од година живота.

Под претпоставком да је реч о жени осигураннику, услов за стицање права на пуну старосну пензију биће испуњен 2024. године уколико у тој години навршава 63 године и 8 месеци живота, а свакако 2025. године са навршене 64 године живота.

Питање - Ако је минималан услов за одлазак у пензију 15 година, како неко ко је радио 14 година и уплаћивао доприносе, а сада то више неће или не може, може да поврати уплаћено, да ли да тужи Србију Стразбуру?

Одговор - Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање прописана је обавеза уплате доприноса за ПИО, а није предвиђена могућност повраћаја уплаћених доприноса у случају да лице не оствари неко од права из пензијског и инвалидског осигурања. Тако да онај ко је радио мање од прописаног минимума од 15 година стажа не може да добије новац од уплата доприноса назад нити да стекне услов за пензију.

Да му не би пропале те уплате од 14 година потребно је да бар за још једну годину уплати доприносе. Постоји више основица за уплату, како би остварио пензију барпо једном услову. Овако ће остати без ичега.

(Сутра одговарамо на нова питања.)

НЕКА ОД ПИТАЊА НА КОЈА ОДГОВАРАМО СУТРА

Да ли и даље постоје привремена решења за пензију или је то овим законом „трајно” решено?

Под којим условима корисници породичне пензије имају право на радни однос?

Да ли се ишта мења код породичних пензија и код туђе неге и помоћи?

Да ли жене које никада нису радиле, али плаћају себи осигурање на неку од основица и имају троје или више деце могу да остваре право на посебан стаж или не?

Како се то поштује материнство и повећава наталитет тако што се додаје једна година стажа, а ради се пет година дуже?

Јасна Петровић-Стојановић

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/preduzetnice-u-uspesnoj-borbi-protiv-krize>

Предузетнице у успешној борби против кризе

Више од четвртине укупног броја малих и средњих предузећа у Србији воде жене. Оне се на самостални бизнис најчешће опредељују када остану без посла. Једна од успешних предузетница је и млада новосадска дизајнерка Светлана Мојић, која је недавно са својим тимом у Лондону

освојила прву награду на конкурс за дизајн ентеријера авиона. Она за Тањуг каже да је дизајн област у којој се Србија може успешно такмичити с иностранством, истичући при том важност подстицања и развијања домаћег предузетништва. Светлана Мојић је архитекткиња и власница је малог новосадског предузећа „Салт&Ватер“, односно студија за дизајн у којем има још једног стално запосленог колегу и неколико њих које ангажује на пројектима.

Напомињући да се дизајном бави од 2007. године и да резултати нису дошли „преко ноћи“, Светлана Мојић истиче да за почињање посла и унапређивање делатности којом се неко бави не би требало чекати идеалне услове, него треба бити упоран и доста тога учинит сам, а помоћ са стране ће ипак стићи.

- Код нас, дефинитивно, фали подршке и неког уређеног система, али уколико затражимо помоћ за развој фирме, она се може добити с разних страна и од различитих удружења, организација и институција, као што су на пример Удружење пословних жена Србије, које је мени изузетно помогло у раду и развоју - истиче она.

Млада пословна жена оцењује и то да је наш образовни систем „довољно добар да нам пружи основна знања која су нам неопходна“, али, како додаје, за учествовање на тржишту у различитим областима ипак све зависи углавном од нас самих, како у иностранству, тако и овде.

Међу успешним предузетницама је и Светлана Вучковић, дипломирана економисткиња, сада власница агенције „Нана С. В“ из Београда, која се бави пре свега бригом о старима. Пре две године за свој рад је добила признање „Жена за 10“ за друштвено одговорно пословање, које јој је доделила Опортјунити банка, а потом је уследило и признање Удружења пословних жена „Цвет успеха за жену змаја“ - намењену најбољем моделу запошљавања.

Свој бизнис је започела с једном сарадницом, а сада у њеној агенцији ради више од 20 жена које су пре тога биле на списку Националне службе за запошљавање. Оне свакодневно пружају помоћ старима у општинама Стари град и Врачар, где иначе и живи највећи број припадника „трећег доба”.

Много је, прича, уложила у своје усавршавање, пратила је како се то ради у другим земљама, анализирала искуства сличних делатности, прочитала доста стручне литературе и напослетку одлучила и „ухватила укоштац“ с тим по свему веома деликатним послом. Најпре је, каже, одабрала сараднике и пружила им одговарајућу обуку и никада се није покајала.

- Нисам се покајала јер, једноставно, кад уђете у све ово, то вас некако вуче. Многе жене кажу да раде из хуманих разлога. Да, из хуманих разлога, али оне долазе овамо да би се запослиле, да би помогле старим људима и за тај не тако лак посао примају надокнаду - каже.

Е. Д.

Вредан рад

Светлана Мојић наглашава велики значај предузетништва, посебно у овим нашим економским приликама и каже да „бити предузетник у ствари значи предузети нешто“. Захваљујући тој предузимљивости, знању, усавршавању, упорности и вредном раду, она је са сарадницима већ постигла запажене успехе у дизајнирању јахти и ентеријера за јахте, авионе, пословни простор, виле и луксузне станове, што је свакако права препорука за ангажовање њене мале компаније „Со и вода“ на новим пословима, код нас и широм света.

Обрачунски листић постаје меница

Само 40 одсто домаћих послодаваца на време исплаћује зараде радницима, показују подаци из истраживања Уније послодаваца. У Влади се надају да ће недавно усвојени Закон о раду помоћи да се та поражавајућа статистика промени набоље јер ће сада обрачунски листић зараде представљати извршни документ на суду,

Много запослених у Србији ради без плате

такорећи меницу, што ће радницима омогућити да осетно лакше дођу до својих неисплаћених зарада.

Ипак, ни синдикати ни послодавци нису уверени у то да ће се ствари покренути с мртве тачке. Они тврде да је Закон морао да буде осетно строжи према фирмама које не исплаћују своје упосленике и да би таква предузећа требало у релативно кратком року аутоматски слати у стечај.

Помоћник министра рада Зоран Лазић указује на то да би то било погрешно, „јер ако послодавац иде у стечај, онда и неће исплатити зараде пошто новца неће бити”. Он објашњава да ће сада инспектор рада имати могућност да, пре него што оде у инспекцију, обави увид у централни регистар, где између осталог постоји и евиденција запослених који су пријављени на обавезно социјално осигурање, здравствено осигурање и остало.

- Инспектор након тога, пошто изврши увид у то који су запослени пријављени, иде у контролу и тамо мора да затекне уговор о раду, а уколико га не затекне, може својим решењем наложити да се с тим запосленим закључи уговор на неодређено време, а може покренути прекршајни поступак, будући да сада инспектор рада има много већа овлашћења - казао је Лазић за Танјуг.

Што се тиче решења да би платни листић требало да постане извршна исправа, Лазић појашњава да онај радник коме послодавац дугује плату, или је оштећен, има право да се обрати суду.

- И до сада се радник, односно запослени, могао обратити суду, али парничном, и морао је да прође дугачак парнични поступак да би дошао до неке пресуде, која онда представља извршну исправу и онда да иде на поступак извршења - казао је помоћник министра. - На тај начин скраћен је тај поступак и нема више парничног па запослени с тим решењем, односно предлогом за извршење, „иде” директно у извршни поступак и на тај начин брже остварује своја права.

На питање очекује ли проблеме у спровођењу те мере у пракси, он је рекао да се увек могу очекивати проблеми.

Генерални секретар УПС-а Душан Коруноски је Тањугу рекао да законску могућност контроле послодаваца види као „лепу популистичку меру”, за коју је изразио бојазан да неће дати резултате.

-- Имате ту више разлога, а један је тај што неће сви радници тужити послодавца који им дугује плату у страху да не изгубе посао - објаснио је Коруноски, и подсетио на то да је предлог УПС-а био прилично једноставнији, а подразумевао би аутоматски стечајни поступак за предузеће које месец, два или три, не успева да исплати плате. *В. Чворков*